

TERMIZ IQTISODIYOT VA
SERVIS UNIVERSITETI

TISU ILMIY TADQIQOTLARI XABARNOMASI

ILMIY-USLUBIY JURNAL
ISSN 2992-9016

№1/2026

Muassis:
TERMIZ IQTISODIYOT VA
SERVIS UNIVERSITETI

TISU ilmiy tadqiqotlari xabarnomasi

Ilmiy-uslubiy jurnal

Bosh muharrir:

Sattarov Abdusamat
Umurqulovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Qobulov Eshbolta Atamuratovich

Mas'ul kotib:

Turayev Baxtiyor Ergashevich

Dizayner:

Meyliqulov Shahboz
Xolmamatovich

**Jurnal bir yilda to'rt marotaba
nashr etiladi**

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligining 2023-yil 1-martdagi № 066379-raqamli guvohnomasi bilan ro'yxatga olingan va O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 8-maydagi 370/5-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan hamda iqtisodiyot fanlari bo'yicha dissertatsiyalarning asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Jurnal "Termiz Publishing center" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Bosishga ruxsat etildi:

22.12. 2025.

Qog'oz bichimi: 60x84 1/8

"Times New Roman" garnitirulasi.

Ofset bosma.

Ofset bosma usulida bosildi.

Shartli bosma tabog'i: 11.

Adadi 100 nusxa.

Bahosi kelishilgan narxda.

Buyurtma № 4.

Jurnalning elektron shakli bilan

<https://scientific.tues.uz>

web saytida tanishish mumkin.

Tahririyat manzili:

Termiz sh., "Yulduz" MFY,
"Ibn Sino" ko'chasi, 38B-uy.

TAHRIR HAY'ATI A'ZOLARI:

Ixtisham Ul-Haq – i.f.d., prof. (Pokiston)

L. Narrada Gamage – i.f.d., prof. (Shri Lanka)

Maxmudov N.M. – i.f.d., prof.

Xudoyqulov S.K. – i.f.d., prof.

Pardayev J.M. – i.f.f.d., (PhD).

Absamatov A.E. – i.f.n., dots.

Eshkarayev S.Ch. – k.f.f.d. (PhD), dots.

Ruzmetov B. – i.f.d. prof.

Xudoyqulov X.X. – i.f.d. (DSc), prof.

Abdullayev I.S. – i.f.d., prof.

Xotamov O.Q. – i.f.d., prof.

Otamurodov Sh.N. – i.f.d. (DSc), dots.

Yarmatov Sh. Ch. - i.f.f.d. (PhD).

Mamadjanova T.A. – i.f.f.d. (PhD), dots.

Shodiyev A.A. – i.f.f.d. (PhD).

Jurayev X.A. – i.f.f.d. (PhD), dots.

Xakimov Z.I. – i.f.f.d. (PhD).

Amonov M.O. – i.f.f.d. (PhD).

Absamatov A.E. - i.f.f.d. (PhD).

Rahmatullayev B.Ch. – i.f.f.d. (PhD).

Namozov G'.Sh. – i.f.f.d. (PhD).

MUNDARIJA

SH.E.BOBOMURATOVA

O'zbekiston va uning chegara mamlakat hududlarida til siyosati.....4

D.MUQUMOVA

Ja'far Muhammad Termiziyning "Mendagi Boysun" she'ri: lingvistik tahlil.....12

D.B.IBODULLAYEVA

O'zbek va ingliz tillaridagi teatr atamalarining chog'ishtirma tahlili.....15

Z.M.AMIRKULOVA

"Panoh" hikoyasida tarixiy voqealik va badiiy talqin uyg'unlashuvi.....18

M.A.MEYLIQULOVA

O'quvchilarda adabiy nutqiy kompetensiyani rivojlantirish masalalari.....22

SH.A.DONAYEVA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini o'qitishda 4K modelining ahamiyati.....25

G.E.TURAYEVA

Texnologiyalashgan jamiyatda bo'lajak o'qituvchilarning axloqiy tarbiyasini shakllantirish28

M.X.XAYDAROVA

Magistratura talabalarining mustaqil ta'lim faoliyatini tashkil etish.....31

F.A.XAYITOVA

O'quvchilarda kreativ o'qish madaniyatini shakllantirishning milliy va jahon tajribasi.....35

D.R.YUNUSOV, J.I.UMIROV

Fanni o'qitishda interfaol ta'lim metodlaridan foydalanish.....38

F.E.JOMONQULOVA, S.B.UZAKOVA

Yoshlarni axborot xurujlaridan asrash, ularda axborot imunitetini shakllantirishda zamonaviy usullardan foydalanishning o'рни.....42

U.A.TASHBAYEVA

Boshlang'ich sinflarda bolalar adabiyotini o'rgatishda mustaqil ta'lim topshiriqlaridan foydalanish metodikasi.....47

SH.T.TOSHOVA

Talabalarda sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini takomillashtirishning didaktik imkoniyatlari.....51

R.I.ESONOVA, N.M.SALOXITDINOVA

Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni 4K modeli asosida tashkil etish metodikasi va baholash mexanizmlari.....54

G.Z.ERMATOVA, G.E.TURAYEVA

Elektron resurslar asosida ona tili va o'qish savodxonligi fanlarini o'qitish samaradorligini oshirish usullari.....58

D.D.NORQUVATOVA, N.M.SALOXITDINOVA

STEAM yondashuvining boshlang'ich matematika ta'limidagi ahamiyati.....65

M.O.ZARIPOVA, N.M.SALOXITDINOVA

Zamonaviy ta'limda baholash tizimlarining transformatsiyasi va uning ta'lim sifatiga ta'siri.....68

M.A.NORBOSHEVA, N.ABDIYEVA

Giperaktiv bolalar bilan olib boriladigan psixologik-pedagogik ishlar.....72

G.A.MAMARAJABOV

Mustaqillik yillarida o'zbekistonda hunarmandchilikni rivojlantirishning huquqiy asoslari va amaliy tajriba.....76

T.J.YARMATOV, F.J. YARMATOV

Mahmud Qoshg'ariyning "Devonu Lug'atit Turk" asari etnofolklor manba.....80

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti, t.f.n.

Jomonqulova F.E.

E-mail: jamanqulovaf72@gmail.com

Uzakova S.B.

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, assistenti

YOSHLARNI AXBOROT XURUJLARIDAN ASRASH, ULARDA AXBOROT IMUNITETINI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY USULLARDAN FOYDALANISHNING O'RNI

ANNOTATSIYA.

Ushbu maqolada malakali kadrlarni tayyorlash va ularning bilimi, saviyasini oshirish, yurtimizni gullab yashnashi uchun barcha imkoniyatlardan unumli foydalanib, dunyo miqyosidagi o'qitish tizimidan yuqori o'rinlarga olib chiqish haqida yuritilgan. Mazkur maqolada yoshlarni axborot xurujlaridan asrash, ularda axborot imunitetini shakllantirishda zamonaviy usullarning ahamiyati haqida so'z yuritilgan. Avtomatlashtirish – bu bugungi kun asosiy talabidir. Har bir korxonada, tashkilot ma'lumotlar bazasida ishni to'liq ishga qo'yish uchun avtomatlashtirilgan axborot tizimi asosiy o'rinda hisoblanadi. Demak, Avtomatlashtirilgan axborot tizimlari – asosiy muammoli jarayonlar yechimidir.

Tayanch so'zlar: Innovatsion texnologiyalar, innovatsion ta'lim texnologiyalari, interaktiv usullar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, axborotlashgan iqtisodiyot, axborot, texnologiya, tizim, axborot texnologiyasi, axborotlashgan jamiyat, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari.

РОЛЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДОВ В ЗАЩИТЕ МОЛОДЕЖИ ОТ ИНФОРМАЦИОННЫХ АТАК И ФОРМИРОВАНИИ У НИХ ИНФОРМАЦИОННОГО ИММУНИТЕТА

АННОТАЦИЯ

В этой статье основное внимание уделяется обучению и подготовке квалифицированных кадров, которые позволяют нашей стране процветать и выводить ее на передовые рубежи образования мирового уровня. В этой статье обсуждаются важность современных методов защиты молодых людей от информационных атак и формирования информационного иммунитета. Автоматизация – это ключевое требование на сегодняшний день. Автоматическая информационная система необходима для полного создания рабочих мест в базе данных каждого предприятия. Автоматизированные информационные системы – решение наиболее проблемных процессов.

Ключевые слова: инновация, инновационные технологии обучения, интерактивные методы, информационные и коммуникативные технологии, информационная экономика, информационное общество, информационно-коммуникационные технологии.

THE ROLE OF USING MODERN METHODS IN PROTECTING YOUTH FROM INFORMATION ATTACKS AND DEVELOPING INFORMATION IMMUNITY

ABSTRACT

This article focuses on the training and training of qualified staff, making the most of the opportunity for our country to flourish and to bring it to the forefront of world-class education. This article discusses the importance of modern methods of protecting young people from information attacks and the formation of informational immunity. Automation is a key requirement of today. Every enterprise organization automated information system is the main solution for key problematic processes. This system of information the main process of solving problem.

Keywords: Innovation, innovative learning technologies, interactive methods, information and communication technologies, Information economy, information society, information and communication technologies.

KIRISH

Har bir iqtisodiy barqaror mamlakat borki, aholi turmush tarzini yaxshilanishiga, xizmat

ko'rsatish sifatini oshirilishiga katta e'tibor qaratadi. Shu qatorda bizning mamlakatimizda olib borilayotgan ta'lim sohasidagi islohotlar

ham jadal sur'atlarda odimlamoqda. Lekin tan olib aytish kerakki, bu sohadagi kamchiliklar hali anchagina. Hozirgi paytda sohadagi modernizatsiya va diversifikatsiya qilish, uning hajmini oshirish hamda ichki va tashqi tajriba asosidagi raqobatbardosh ta'lim turlarini kengaytirishga davlat miqyosida ahamiyat berilmoqda. Innovatsion tizimini ishlab chiqishdan maqsad - tashkiliy loyihalashtirish, texnologik va boshqa jihatlarini hisobga olgan holda tizim faoliyatining samaradorligini oshirishdir.

Ilmiy va texnologik taraqqiyotning jadallashuvi va sanoat dan post-sanoatga o'tish vaqtida barcha tijorat tuzilmalari moslashuvchan bo'lishni talab etadi, faoliyatning barcha yo'nalishlari bo'yicha ishlarning shakllari va usullarini muntazam yangilab borish uchun nima zarurligini quyidagi misolda kurib chiqamiz: Global raqobat sharoitida innovatsiyalardan foydalanish rivojlanishning asosiy omili bo'lib, ya'ni har qanday yangi yoki sezilarli darajada yaxshilangan mahsulot (mahsulot yoki xizmat) yaratish Tadbirkorlik faoliyatini kengaytirishga va yangi ish o'rinlarini tashkil etishga yordam beradi.

Respublikamiz maktablari, o'quv yurtlari va muassasalarini kompyuterlashtirish keng yo'lga qo'yilmoqda. Biroq davlat tilida yozilgan va informatika asoslariga doir adabiyotlar yetarli emas, yetarli bo'lsada ularning hammasida birortasida o'qitish metodikasiga to'xtanilmagan[1,2]. Bugungi kun talablaridan kelib chiqib, ta'lim-tarbiya jarayonida barkamol avlodni shakllantirish lozim, uning natijasi, mustaqil fikrlovchi, ijodiy izlanuvchan kuchli irodali, ishchan, g'oyaviy e'tiqodli, ma'naviyati yuksak, pok vijdonli yoshlarni tarbiyalash dolzarb vazifadir.

Tadqiqot metodologiyasi. O'zbekiston Respublikasida jamiyatni demokratlashtirish va yangilash, mamlakatni modernizatsiya va isloh etishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarning ahamiyati katta. Shuning uchun Respublikamizda axborot texnologiyalari sohasida milliy axborotlashtirish tizimini shakllantirish, jamiyat hayoti va boshqaruvning barcha jabhalariga zamonaviy axborot texnologiyalari, kompyuter texnikasi va telekommunikatsiya vositalarini ommaviy ravishda joriy qilish va ulardan foydalanish, fuqarolarning axborotga ehtiyojlarini to'laroq qondirish va jahon axborot resurslariga ulanish imkoniyatlarini kengaytirish asosiy vazifalardan

hisoblanadi[2].

Hozirgi vaqtda innovatsion rivojlanish g'oyasi iqtisodiy faoliyatning barcha yo'nalishlarida hukmronlik qilmoqda. Deyarli barcha rivojlangan davlatlar, davlat darajasida innovatsion rivojlanish yo'lga o'tishini e'lon qilishdi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi farmonida 2017 – 2021-yillarda mamlakatimiz taraqqiyotini yanada jadallashtirishga doir ustuvor vazifalar belgilab berildi. Harakatlar strategiyasidagi beshta ustuvor yo'nalishdan to'rtinchisi ijtimoiy sohani rivojlantirishga qaratilgan. Aholi farovonligini ta'minlash, bandlik, salomatlikni muhofaza qilish, uy-joy masalalari qatoridan ta'lim-tarbiya tizimini taraqqiy ettirish masalasi ham o'rin olgan. Umumta'lim muassasalarida fanlarni o'qitishning zamonaviy metodologiyasini yaratish va amaliyotga joriy etish asosida ta'lim-tarbiya sifati tubdan takomillashtiriladi. Rivojlanish uchun raqobat shart-sharoitlarni yaratish, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, nodavlat kompaniyalarning innovatsion faoliyatini rag'batlantirish, raqobatbardosh yuqori texnologiyali iqtisodiyotni yaratish, iqtisodiyotning real sektori va moliya institutlarini yaratish. Innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirish uchun eng muhim shartlardan biri - zamonaviy mutaxassislarni tayyorlashdir.

An'anaviy ta'lim jarayoni talabalarga passiv ta'sir etmoqda. O'qivchilar ma'lumotlarning eng ko'pini ma'ruza tinglash jarayonida oladilar. Talabalarning erishgan asosiy ko'nikmalari va qobiliyatlari, katta miqdordagi axborotni yodlash va eng muhim axborotni ta'kidlash qobiliyatiga ega bo'lishdir. Natijada, bitiruvdan so'ng talabalar mutaxassislik bo'yicha belgilangan konservativ bilimlar to'plamiga ega bo'lob, shoshilinch innovatsion kasbiy muammolarni hal qilishda qiyinchilikka duch kelishadi.

Sanoatdan keyingi post-sanoatga o'tish axborot va bilimlarga asoslangan yangi iqtisodiyotni shakllantirish bilan tavsiflanadi. Ta'lim darajasi va kasb malakasi sifatiga qo'yiladigan talablar sezilarli darajada oshadi. Olingan ma'lumotlarning hajmi va murakkabligi nafaqat mavjud bilimlarni o'zlashtirish, balki butunlay yangi bilimlarni idrok etish, o'zlashtirish va ulardan foydalanish ko'nikmalarini olishni talab etadi. Ta'limning an'anaviy usullari va texnologiyalari etarli darajadagi ta'limni ta'minlay olmaydi.

Talabalarning informatsion faoliyatini

faollashtirish uchun intensivlashtirish birinchi navbatda konservativ o'qitish uslublaridan innovatsion interaktiv ta'lim usullarga va texnologiyalariga asoslangan ta'limga o'tish lozim, bu esa talabalarga yangi bilimlarni passiv ravishda qabul qilish emas, balki faol ravishda axborotni olish jarayonlarini samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ta'lim maqsadlarini o'zgartirish. Agar an'anaviy ta'limotda maqsad talabalarga ma'lum bir ma'lumotni etkazish bo'lsa, zamonaviy texnologiyalarga asoslangan holda, ularni fikrlashga, shaxsiy va kasbiy malakalarini shakllantirish o'rgatiladi. Talabalarning faol kognitiv (познавательный) jarayonga kiritish va o'quv ob'ektlaridan bilim faolligi sub'ektlariga aylantirish lozim. Interaktiv ta'lim - taraqqiyotni o'rganish. Bu axborot olishda qiziqish uyg'otish va mustahkamlash, uning assimilyatsiya (усвоение) qilish samaradorligini oshirish, barqaror bilimlarni shakllantirishga yordam beradi. Bunday o'quv jarayonida o'quvchilar o'z fikrlarini bildirishadi, munozaralar jarayonida faol ishtirok etishadi va muloqot madaniyatini o'rganadilar. O'z-o'zini rivojlantirish uchun motivatsiya paydo bo'ladi.

Bugungi kunda davlat va jamiyat boshqaruvi organlarining faoliyatlarini zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalari asosida tashkil etish hamda ularning faoliyatida, shuningdek, muayyan tashkilotning boshqaruv jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalarini joriy etishning asosiligi va maqsadga muvofiqligi bo'yicha kerakli qarorlar qabul qilish uchun bilimlar tizimini shakllantirish dolzarb masalalardan biriga aylanib bormoqda. Yangi bilimlar tizimini shakllantirishda oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilarning muntazam kasbiy o'sishda interfaol uslublar, pedagoglarning tahliliy va ijodiy fikrlashini rivojlantirishga yunaltirilgan innovatsion metodikalar, masofadan o'qitishni, mustaqil ta'lim olishni kengaytirishni nazarda tutuvchi texnika va texnologiyalardan foydalangan holda mashg'ulotlar olib borish malaka va ko'nikmalarni rivojlantirish nazarda tutiladi.

Bugungi kunda yoshlarimizda ijodiy, erkin fikrlash qobiliyatini, mustaqil urganish ehtiyojini va ko'nikmalarini rivojlantirish eng dolzarb vazifalardan biridir. Bu borada ta'lim-tarbiya jarayonining yoshlarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga moye bo'lishi, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchilar munosabatlarini demokratlashtirish, ta'lim shakli, mazmuni va

texnologiyalariga yangicha, ya'ni innovatsion yondashuvni joriy qilishni taqozo etmoqda. Hozirda ta'limdagi yondashuvlar tarkibi butunlay uzgarmoqda. Ya'ni, yangicha ta'lim texnologiyalari va ilg'or pedagogik innovatsiyalarni joriy etilishi ta'limda samaradorlikni yanada oshiradi. Bugungi kunda dars o'tishning ikki xil, ya'ni an'anaviy (klassik) va innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanib o'tish usullari mavjud. Insonni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalash, xalqimizning azaliy orzusi bolib, ajdodlarimiz ma'rifat, ma'naviyat va madaniyatni qanday qilib yosh avlodga o'rgatish, ularni komillikka yetaklash yo'llari, qonun-qoidalarini muttasil izlaganlar. Bu esa pedagogika fanining maydonga kelishiga sabab bolgan. Chunki insonning ma'rifatli va ma'naviy komillikka erishishi pedagogika fanining yetakchiligida amalga oshiriladi.

Innovatsiya (inglizcha Innovation) yangilik kiritish, yangilik demakdir.

Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o'qituvchi va talaba (yoki o'quvchi) faoliyatiga yangilik, o'zgarishlar kiritish bo'lib, uni amalga oshirishda asosan interfaol uslublardan foydalaniladi.

Interfaol («Inter» - bu o'zaro, «ast» - harakat qilmoq) - o'zaro harakat qilmoq yoki kim bilandir suhbat, muloqot tartibida bo'lishni anglatadi.

Boshqacha so'z bilan aytganda, o'qitishning interfaol uslubiyotlari - bilish va kommunikativ faoliyatni tashkil etishning maxsus shakli bo'lib, unda ta'lim oluvchilar bilish jarayoniga jalb qilingan bo'ladilar, ular biladigan va o'ylayotgan narsalarni tushunish va fikrlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Interfaol darslarda o'qituvchining o'rni qisman talaba (yoki o'quvchi)larning faoliyatini dars maqsadlariga erishishga yo'naltirishga olib keladi.

Tahlil va natijalar. Ta'lim maqsadlari –diagnostik, o'qish-o'qitish qayta ishlab chiqiladigan – takrorlanadigan bo'lishi uchun har bir maqsad erishiladigan bo'lishi lozim, ya'ni ta'lim maqsadi shunday ifodalanishi lozimki, unga erishilgani haqida aynan bir xil qaror chiqarish mumkin bo'lsin. Talabani o'rganish natijasini anglaydigan vazifalar oydinlashtirilgan o'quv maqsadlari deyiladi. Oydinlashtirilgan maqsadlar talabaning kuzatish, o'lchash mumkin bo'lgan harakatlarini nazarda tutadi.

An'anaviy ta'lim mazmuni ko'pincha, mavzular shaklida bo'lib, ulardan aniq bir xil ma'no anglatadigan o'quv maqsadlarini ajratib olish

qiyin. O'quv vazifalari (oydinlashtirilgan maqsad) larini ifodalashni osonlashtirish maqsadida talaba bilib, o'rganib olgan harakatlarni aks ettiradigan fe'llardan foydalanish tavsiya etiladi. Masalan, biladi (aniq faktni, qoidani), izohlaydi (sxema, grafik, diagrammani); chiqaradi (xulosani); qo'llaydi (tushunchani – yangi vaziyatda); namoyish etadi, ajratadi, topadi (xatoni) kabilar[6,7].

Innovatsion interaktiv o'qitish uslublari o'quvchilarning ta'lim va kasbiy tayyorgarligini birlashtirishga yordam beradi, ular nazariya va amaliyot o'rtasida ko'prik bo'lib xizmat qiladi. Ta'lim darajasi va kasb malakasi sifatiga qo'yiladigan talablar sezilarli darajada ortadi. Hozirgi kunda talabalarning innovatsion fikrlash qobiliyatini oshirishga qaratilgan ko'plab usullar ishlab chiqilgan va qo'llanilgan.

Tanlangan mutaxassislik bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni talabalar loyiha uslubidan foydalanish jarayonida olishlari mumkin. Ushbu metodga asosan, talabalar kelajakdagi mutaxassislik amaliyotidan ma'lumbirmuammoni hal etishga qaratilgan haqiqiy biznes-jarayonning to'liq loyihasini yaratishlari lozim bo'ladi. Ushbu uslub ayniqsa, axborot texnologiyalari va onlayn tijorat bilan bog'liq sohalarda talabalarni o'qitish uchun ishlab chiqilgan. S.Kadirov talabalarga marketing kommunikatsiyalari vositalarini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazishlari uchun zarur bo'lgan elektron tijorat sohasida dastlabki loyiha veb-saytini yaratishni taklif etadi. Loyihada ishlash uchun talabalar biznesning yo'nalishini, shaklini va mavzuini tanlashlari, raqobatning asosiy raqobatbardoshligini aniqlashlari, raqobatchilarning umumiy darajasini baholashlari, raqobatchilar orasida etakchini tanlashlari va har bir raqibni tahlil qilishlari, maqsadli auditoriyani aniqlashlari, aloqa kampaniyasining maqsadlarini belgilashlari lozim. Marketing kommunikatsiyalari vositalari, har bir marketing kommunikatsiya vositasi uchun aniq maqsadlarni belgilab olish va reklama ishlab chiqish. Loyihani amalga oshirishda nazariy tayyorgarlikning optimal kombinatsiyasini va amaliy echimlarni ishlab chiqishni ta'minlash lozim.

Ta'limning innovatsion usullari mantiqiy fikrlashni, analitik ko'nikmalarni, tizimni tahlil qilish ko'nikmalarini, disiplinary aloqalarni rivojlantirish, kengaytirish, ijodiy fikrlashni shakllantirish, nostandart muammolarni hal qilishda ijodiy yondashuv, o'ziga ishonch,

psixologik barqarorlikni mustahkamlash, professional yondashuv va ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. O'quv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish o'quvchilarning innovatsion salohiyatini oshirishda katta ahamiyatga ega.

Avvalo, Internetning o'zi cheksiz axborot resurslari manbai, bundan tashqari doim yangilanib turadi. Tarmoqdagi professional bilimlar faoliyatning har qanday sohasidagi ilmiy, texnologik va amaliy jihatlardagi so'nggi yutuqlarni aks ettiradi.

Internet-resurslar bilan ishlaydigan talabalar amaliyoti ularning ta'lim va kasbiy o'sishiga yordam beradi. Har qanday tashabbuskor mutaxassis tanlangan yo'nalishda butun ish davomida yangi bilimlarni o'zlashtirishga xarakat qiladi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish masofali ta'lim texnologiyalaridan foydalangan holda ta'limni yaxshilashga hamda o'qitish sifatini yaxshilashga imkon yaratadi. Bunga elektron darsliklar, o'quv dasturlari, multimedia va boshqalar orqali erishiladi. Elektron va multimediyali o'quv qo'llanmalarini ishlab chiqishda, axborotni taqdim qilishning chiziqli va chiziqli bo'lmagan usullari farqlanadi. axborotni etkazib berishning eng oddiy usuli-chiziqli. Ushbu shaklda ko'plab elektron darsliklar taqdim etilmoqda. [9,11].

Ma'lumotni chiziqli bo'lmagan taqdimot bilan darsliklarda ishlash juda ham qiziqarli bo'lib, ko'p manbalarga asoslangan axborot resurslari o'rtasida navigatsiya tizimidan foydalanish, bu orqali o'quvchilar onlayn materiallarni o'rganish ketma-ketligini o'zlari tanlaydi. Ushbu tizimlar o'quvni shaxsiylashtiradi, o'quvchilarning qiziqishi va mustaqilligini rivojlantirish, axborot oqimini boshqarish, zarur materiallarni topish, ularning munosabatlarini tushunish uchun imkoniyat yaratadi.

Interaktiv darsliklar chiziqqlarga qaraganda ancha samarali, ammo ularning rivojlanishi ko'plab mehnat va moliyaviy xarajatlarni talab qiladi. Turli ta'lim muassasalarida dasturlar bir-biridan sezilarli farq qilganligini hisobga olib, individual kurslarni o'qitish uchun o'quv dasturlarini yaratishda qiyinchiliklar yuzaga keladi. Ta'limda multimedia texnologiyalaridan foydalanish talabalarga taqdim etilayotgan bilimlarning sifati va dolzarbligini oshirish imkonini beradi. Multimedia mahsulotlaridan foydalanish ma'ruzalar davomida va seminarlarda o'qitishda ham zarur. Multimedia vositalari ishlatishning

eng sodda va samarali usuli - o'qituvchilar va talabalar tomonidan ta'limning barcha bosqichlarida Microsoft PowerPoint-dan foydalanib taqdimotlar tayyorlash.

Oliy ma'lumotli mutaxassislar kasbiy tayyorgarligi jarayonida innovatsion vakolatlarini shakllantirish va rivojlantirish uchun innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llash bilan birga, o'quv materiallarining mazmuninixam o'zgartirish lozim. Umuman olganda, innovatsion ta'limga o'tish va innovatsion faoliyatga yo'naltirilgan raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga o'tish O'zbekiston oliy ta'lim tizimining asosiy vazifasidir. Buning uchun zarur: mavjud usullarini takomillashtirish, texnologiyalarni, texnikalarni va ta'lim vositalarini; oliy o'quv yurtlari o'qituvchilargai ta'limlash; rivojlantirish moddiy va texnik bazasini qayta jihozlash; axborotlarni doimiy yangilash bilan professional ta'lim kurslari uchun multimedia zamonaviy o'quv majmualarini rivojlantirishda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash. [12,15]. Innovatsion pedagogik texnologiyalar aynan ta'lim-tarbiya jarayonida talabalarga muayyan fan (mavzu) bo'yicha bilim berish va shaxsini shakllantirishga qaratilgan o'qitishning zamonaviy uslublari va texnik vositalari majmuidir.

Xulosa va takliflar. Insert jadvalini qo'llashimiz mumkin. Insert jadvali Talabalarda ma'ruzalar va mustaqil ta'lim jarayonida olgan bilimlari asosida nazariy ma'lumotlarni tizimlashtirishni, uni tasdiqlash, aniqlashtirish yoki rad qilish, qabul qilinayotgan ma'lumotlarning tushunarligini nazorat qilish, avval egallagan bilimlarini yangisi bilan bog'lash qobiliyatlarini shakllantiradi. Shu sababli, ushbu uslub mavzu bo'yicha rejadagi mashg'ulotlar o'zlashtirilgach, talabalar mavzuga oid bilim va ko'nikmalarga ega bo'lgach qo'llaniladi. O'qituvchi mavzuning aniq mazmun va mohiyatini yoritib beradi va dars yakunida talabalarga ushbu mavzu bo'yicha "Insert" jadvali asosida uyda mustaqil ishlashlari uchun topshiriq beradi. Talabalar ushbu jadval asosida darsda olgan bilimlarini o'z bilimlari, real hayotiy tajribalari bilan taqqoslaydi, mavzu bo'yicha mustaqil ishlab, yangi ma'lumotlar oladi, ularni matnda qo'yilgan belgilar asosida jadvalga kiritadi.

Insert jadvali

V	+	-	?

«V» - haqidagi bilimlarimga javob beradi;
 «-» - haqidagi bilimlarimga qarama-qarshi;
 «+» - yangi ma'lumotlar;
 «?» - mavzuga oid tug'ilgan savollar.
 Yuqorida keltirilgan barcha metodik texnologiyalardan interfaol usullardan foydalanib dars o'tilganda guruhda qoloq, o'zlashtirmaydigan talaba qolmaydi, ta'limda multimediali axborot-resurslaridan foydalanishda esa ularning eng samarali vosita va ta'lim mazmunini boyituvchi omil ekanligi yaqqol namoyon bo'lib bormoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mirziyoyev Sh.M. "2017-2021-yillarda O'zbekiston rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi" Toshkent, 2017 y.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. PQ-381. «Respublika aholisini axborot-kutubxona bilan ta'minlashni tashkil etish to'g'risida». 2006
3. Rossiya menejment jurnali. 2014. - № 2. - URL: http://www.marketing.spb.ru/mr/education/teaching_case.htm (Дата обращения: 10.04.2015).
4. Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman "Savdo-sotiqni boshqarishdagi innovatsiyalar": maqolalar to'plami. - M.: Paleotip nashriyoti, 81-83-sahifalar.
5. Mashchenko T. A. Case-interfaol o'qitish uslubi sifatida o'qitish // Oliy ta'limdagi innovatsion pedagogik texnologiyalar: I Xalqaro ilmiy-metodik konferensiya materiallari, Dmitrovgrad, 28 aprel, 2009 y. - Dmitrovgrad: Texnika instituti - FGOU VPO filiali "Ulyanovsk davlat qishloq akademiyasi", 2009. - P. 119-121.
6. Ishmuhamedov R. Abdukodirov A. Pardaev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). - T.: Iste'dod, 2008. - 180 b.
7. www.ziyounet.uz
8. Osloqo'llanmasi: Innovatsiya haqidagima'lumotlarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha tavsiyalar [Electronic resource]. Uchinchi nashr. OECD va Eurostat tomonidan nashr etilgan. - M., 2006. - URL: http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/ru/statistics/science_and_innovations/science/sanaapellyatsiya_shikoyati_03/01/2015.
9. Jamankulova, F.E., & Nizomov, M.Q. (2020). The Notion Of Information And Its Significance In The State Economy. CUTTING EDGE-SCIENCE, 20;
10. Jomonkulova, F.E., Nizomov, M.Q., & Uralov, S.A. (2020). To make radical changes in the system of higher education for the training of qualified personnel. In Colloquium-journal (No. 29-2, pp. 13-14);
11. Jomonkulova, E. F., & Shadmanov, I. E. (2022). The Notion Of Information And Its Significance In The State Economy. British View, 7(4)
12. Jamankulova, F. (2022). CONNECTION OF BLOCKCHAINS WITH SOFTWARE SYSTEMS. ASEAN Journal on Science & Technology for Development, 39(4), 128-131.